

3

ББСБ БОЛОН ХЗХ-ДЫН СИСТЕМИЙН ЭРСДЭЛИЙГ ЭРТ ДОХИОЛОГЧ АРГАЧЛАЛААР ҮНЭЛЭХ НЬ

2021 он

Гүйцэтгэсэн: Н.Нарантуяа¹, С.Будбаяр²

¹ Санхүүгийн зохицуулах хороо, Зах зээлийн судалгаа, хөгжлийн газрын референт nanantuuya@frc.mn

² Санхүүгийн зохицуулах хороо, Зах зээлийн судалгаа, хөгжлийн газрын мэргэжилтэн budbayar@frc.mn

АГУУЛГА

A

110

Хураангуй

01

111

Удиртгал

02

113

Судлагдсан байдал

03

116

Судалгааны аргазүй

04

119

Зах зээлийн нөхцөл байдал

05

121

Эмпирик судалгаа

06

126

Дүгнэлт, санал

07

127

Ашигласан материал

08

128

Хавсралт

ХУРААНГУЙ

Энэхүү судалгаагаар Монгол Улсад бичил санхүүгийн салбарт хамаарагддаг банк бус санхүүгийн байгууллага (ББСБ), хадгаламж, зээлийн хоршоо (ХЗХ)-ны салбарын системийн хэмжээнд үзүүлэх эрсдэлийн нөлөөг эрт илрүүлэх дохиоллын системийн аргачлалаар тооцон үнэлэхийг зорьсон. Үүний тулд хугацааны цуваан тоон үзүүлэлтийн дундаж болон стандарт хазайлтыг тооцож түүнээс давсан нөхцөлд системийн эрсдэл, хямрал тохиолдоно гэсэн таамаглал дэвшүүлсэн. Системийн эрсдэл тохиолдох магадлалыг 2009 болон 2017 онд тохиолдсон санхүүгийн мөчлөгийн ёроол цэг тохиолдсон үеийг жишиг болгосон ба бидний тооцсон үнэлгээ нь уг жишигтэй нийцсэн. Судалгааны үр дүнг дүгнэвэл ББСБ-ууд системийн эрсдэлийг үүсгэх магадлал их байдаг ба тус эрсдэл нь хоёр улирал үргэлжилдэг. Харин ХЗХ-оос системийн эрсдэлд харьцангуй мэдрэмж багатай байна.

Түлхүүр үгс: системийн эрсдэл, эрт илрүүлэх дохиоллын систем, банк бус санхүүгийн байгууллага, хадгаламж, зээлийн хоршоо

JEL ангилал: D81, G18

НЭГ. УДИРТГАЛ

Глобалчлал, технологийн хөгжил нь санхүүгийн зах зээл дэх байгууллагуудыг бие биеэсээ хамааралтай, хоорондоо харилцан уялдаатай үйл ажиллагаа явуулах нөхцөлийг бүрдүүлснээр улс хооронд аливаа санхүүгийн гүйлгээ, хөрөнгийн зах зээлийн арилжаа идэвхтэй явагдах болсон. Нөгөө талаасаа санхүүгийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ нь үнэт цаасжуулалт, санхүүгийн үүсмэл хэрэгсэл, эрсдэлийг удирдах сан гэх байдлаар нэг санхүүгийн бүтээгдэхүүнээс өөр санхүүгийн бүтээгдэхүүн бий болгож, мөнгөн хөрөнгийг илүү эргэлтэд оруулж санхүүгийн зах зээлийн хөгжил гүнзгийрч байна. Санхүүгийн байгууллагууд хоорондын холбоо хамаарал, шинэ төрлийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээнүүдийг зохицуулагүйн улмаас үл хөдлөх хөрөнгийн үнийн хөөсрөлт хагарснаас үүдэн дэлхий нийтээр 2008–2009 онд санхүүгийн зах зээлийн хямралтай нүүр тулгарсан. Хямрал үүсэх үндсэн шалтгаан нь системийн эрсдэлийг удирдах бодлогын арга хэрэгсэл дутмаг байсантай холбоотой. Уг хямралаас хойш Олон улсын валютын сан (IMF), Санхүүгийн тогтвортой байдлын хороо (FSB), Олон улсын төлбөр тооцооны банк (BIS), Үнэт цаасны хороодын олон улсын байгууллага (IOSCO), Даатгалын зохицуулагчдын олон улсын холбооноос (IAIS) системийн эрсдэлийг удирдахад ихээхэн анхаарал хандуулан түүнийг тооцох арга хэрэгслүүдийг судалж, макро зохистой бодлогоор удирдаж эхлээд даруй 10 жил өнгөрчээ. Тус хугацаанд хөгжсөн орнуудад макро зохистой бодлогыг хэрэгжүүлж, өдгөө хэрэгжилтийн үнэлгээг хийхүйц үр дүн гарлаа.

Системийн эрсдэлийг удирдах цаашдын хандлага санхүүгийн зах зээлийн хөгжлийн эхэн шатандаа байгаа, мөн хөгжиж буй улс орнуудад системийн эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог бүрдүүлэх шаардлагатайг онцлох боллоо.

2020 оны эхээр тархсан коронавирусын цар тахал дэлхий нийтийг хамарч эдийн засаг, эрүүл мэнд зэрэг бүх салбарт хямрал нүүрлэхэд хүргэж байна. ОУВС–ийн 2020 оны 10 дугаар сарын “Санхүүгийн тогтвортой байдлын тайлан”–д энэ цаг үед халдварт өвчин, байгаль орчны болон системийн эрсдэл зэрэг тохиож буйг онцлов. Цар тахлын нөлөө хөгжингүй, хөгжиж буй, хөгжлийн эхэн үе шатандаа байгаа гээд бүх улс орны эдийн засаг, санхүүгийн зах зээлийг хүндхэн нөхцөл байдалд хүргэж байна. Нөгөөтээгүүр 2008 оны санхүүгийн хямралын дараа хөгжингүй улс орнууд хөрөнгийн болон хөрвөх чадварын сангуудыг үүсгэсэн нь өнөөгийн хямралын үед эдийн засагт зээлийн нийлүүлэлтийг хангасан давуу талтай. Харин санхүүгийн бус аж ахуй нэгжүүдийн хувьд хөрвөх чадварын дутагдал орж эхэлснээс үүдэлтэй санхүүгийн эрэлт огцом өслөө.

Манай улсын хувьд санхүүгийн болон санхүүгийн бус групп компаниудын тоо нэмэгдэж, тэдгээрийн санхүүгийн төвлөрөл нэмэгдэж, мэдээллийн технологи гүнзгийрэн финтек бүтээгдэхүүн хөгжиж байгаа энэ үед системийн эрсдэлийг бууруулах, санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангах зайлшгүй шаардлагатай. Манай улсын санхүүгийн зах зээлд эзлэх банкнаас бусад санхүүгийн зах зээлийн хувь бага хэдий ч олон байгууллагууд хамтдаа (herd of risk) системийн эрсдэлийг үүсгэх аюултай.

Түүнчлэн манай улсад коронавирусын халдвар тархаж, бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжсэнээс бизнесийн салбаруудын үйл ажиллагаа зогсонги байдалд орж орлого саарч, бэлэн мөнгөний дутагдал үүсэх өндөр магадлал бий болсон.

Системийн эрсдэл нь эдийн засгийн мөчлөг, санхүүгийн салбараас үүдэлтэй байдаг тул эдийн засаг болон санхүүгийн мөчлөгтэй уялдуулан үнэлгээ хийх нь чухал.

Энэхүү судалгааны ажлын нэгдүгээр бүлэгт системийн эрсдэлийг эрт илрүүлэх аргачлалаар үнэлэхэд тоон үзүүлэлтүүдийн судлагдсан байдал, улс орнуудын эрсдэлийн үнэлгээндээ ашиглаж буй байдал болон эрт илрүүлэх системийн аргачлал, хоёрдугаар бүлэгт судалгааны аргазүй, гуравдугаар бүлэгт системийн эрсдэлийг эрт илрүүлэх дохиоллын системийн аргачлал (early warning signal method)–ыг ашиглан банк бус санхүүгийн байгууллагууд болон хадгаламж, зээлийн хоршоодын 2009 оны 3 дугаар улирлаас 2020 оны 3 дугаар улирал хүртэлх хугацааны цуваан тоон мэдээ болон 12 улирлын хөлгөн тоон мэдээг ашиглан тооцоолол хийж, санал дүгнэлт хэсгээр судалгаагаа дүгнэсэн болно.

ХОЁР. СУДЛАГДСАН БАЙДАЛ

Системийн эрсдэлийг үнэлэх, хямралыг урьдчилан мэдэхийн тулд тоон үзүүлэлтүүдийг тодорхойлон, тэдгээрийн хэлбэлзлийн нөлөөллөөс дүгнэх боломжтой. Системийн эрсдэлийг илрүүлэх боломжит тоон үзүүлэлтүүдийг олон улсын болон санхүүгийн зохицуулагч байгууллагууд судалсан байдаг.

(Icaki Aldasoro, Claudio Borio, Mathias Drehmann, 2018) нар банкны хямралыг эрт илрүүлэх үзүүлэлтүүд судалгаагаар хямралыг урьдчилан таамаглах үзүүлэлтүүдийг тодорхойлон 12 улирлын тоон мэдээнд суурилан 1991 болон 2007 оны хямралын үеийн мөчлөг дээр туршин тодорхойлж хямралыг таамаглахад ач холбогдолтой гэж дүгнэжээ.

(Brenda Gonzi, Hermosillo, 1999) нар чанаргүй зээл ба нийт хөрөнгийн харьцаа өндөр, өөрийн хөрөнгө ба нийт хөрөнгийн харьцаа бага байх нь санхүүгийн дарамтад орох сигналыг өгч байдгийг судалсан.

(The IMF–FSB, 2010) санхүүгийн эрүүл байдлын тоон үзүүлэлтүүдийг тодорхойлсныг хүснэгт 1–т харуулав. Уг үзүүлэлтүүдээс улс орнууд өөрийн онцлогт нийцсэн үзүүлэлтүүдийг сонгон авч ашиглаж байна.

Хүснэгт 3.1. Эрт илрүүлэх системийн хэмжих үзүүлэлтүүд

Хөрөнгийн зохистой харьцаа	1. Өөрийн хөрөнгө ба эрсдэлээр жигнэсэн хөрөнгийн харьцаа
	2. Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө ба эрсдэлээр жигнэсэн хөрөнгийн харьцаа
	3. Чанаргүй зээл ба хөрөнгийн харьцаа
Хөрөнгийн чанар	4. Чанаргүй зээл ба нийт зээлийн харьцаа
	зээлээс олсон орлого дахь салбараас олж буй зээлийн ашгийн харьцаа
Ашигт ажиллагаа	6. Хөрөнгийн өгөөж
	7. Эзэмшигчдийн өмчийн өгөөж
	8. Нийт орлого дахь зээлийн хүүгийн орлого
	9. Нийт орлого дахь хүүгийн бус зардлын эзлэх хувь
Хөрвөх чадвар	10. Нийт хөрөнгөд эзлэх хөрвөх чадвартай хөрөнгийн харьцаа
	11. Хөрвөх чадварын харьцаа
Зах зээлийн эрсдэлийн мэдрэмтгий байдал	12. Хөрөнгө дэх гадаад валютын цэвэр нээлттэй позиц
	13. Хөрөнгө дэх эздийн өмчийн цэвэр нээлттэй позиц
Хадгаламж эзэмшигч	14. Хөрөнгө дэх эздийн өмчийн харьцаа
	15. Эздийн өмчид ногдох алдагдлын түвшин
	16. Нийт зээл дэх зээлийн тархалт /газарзүйн байршлаар/
	17. Эздийн өмч дэх үүсмэл санхүүгийн хэрэгслийн позиц

	18. Эздийн өмч дэх үүсмэл санхүүгийн хэрэгслийн өрийн позиц
	19. Нийт орлого дахь арилжааны орлого
	20. Хадгаламж болон зээлийн хүүгийн зөрүү
	21. Банк хоорондын зээлийн дээд болон доод хүүгийн зөрүү
	22. Нийт зээл ба хадгаламжийн харьцаа
	23. Нийт зээл ба валютын зээлийн харьцаа
	24. Нийт өр төлбөр ба валютын өрийн харьцаа
Бусад санхүүгийн корпорац	25. Зах зээлд эзлэх хувь
	26. ДНБ–д эзлэх хөрөнгийн хэмжээ
Non-financial corporations	27. өр төлбөр ба эздийн өмчийн харьцаа
	28. Эздийн өмчийн өгөөж
	29. Хүүгийн орлого болон зардлын харьцаа
Өрх гэр	30. ДНБ–д эзлэх өрхийн өр
	31. Нийт орлогод эзлэх өрхийн орлого
Зах зээлийн хөрвөх чадвар	32. Хөрөнгийн зах зээлийн дундаж авах, зарах зөрүү
	33. Хөрөнгийн зах зээлийн өдрийн дундаж эргэцийн харьцаа
Үл хөдлөх хөрөнгийн зах зээл	34. Нийт зээл дэх орон сууцны зээлийн харьцаа
	34. Нийт зээл дэх арилжааны үл хөдлөх хөрөнгийн зээлийн харьцаа
	35. Үл хөдлөх хөрөнгийн үнэ

(Европын төв банк, 2008) банкны салбарын макро зохистой үзүүлэлтүүдийг Олон улсын валютын сангийн санхүүгийн эрүүл байдлын тоон үзүүлэлтүүдээс түүвэрлэн ашигласан. Тус үзүүлэлтүүдийг зохистой харьцаа, хөрөнгийн чанар, ашигт ажиллагаа, хөрвөх чадвар, мэдрэмж зэргээр ангилан гаргасан ба Олон улсын валютын сангийн тодорхойлсон тоон үзүүлэлтүүдийг туршсан анхны судалгаа болсон.

(Boh, Samo, 2017) нар макро зохистой бодлогыг хэрэгжүүлэх мэдээллийн баазыг макро эдийн засаг, санхүүгийн зах зээлийн, өр ба зээлийн, үл хөдлөх эд хөрөнгийн, банкны салбарын, банкны бус ба холбоо хамаарлын хувьсагчуудаар ангилсан.

(Bhattacharyay, Biswanath, and Gernot Nerb, 2002) нар 1997 оны Азийн санхүүгийн хямралд өртсөн улс орнуудын туршлага дээр макро эдийн засаг, мөнгөний зах зээл, банк болон хөрөнгийн зах зээлийн тоон үзүүлэлтүүдийг тодорхойлон макро зохистой тоон үзүүлэлтийг тодорхойлох тэргүүлэгч хувьсагч, хавсрах хувьсагчаар ангилсан.

(Bank of Canada, 2013) “Санхүүгийн эмзэг байдлыг тодорхойлох нь” судалгаандаа санхүүгийн стрессийн индекс болон хямрал тохиолдох хугацааг тодорхойлох нарийвчилсан аргачлалыг ашигласан. Хөшүүрэг, хөрөнгийн үнэ, банкны салбар болон гадаад хүчин зүйлсийг үнэлсэн.

(Ranjana Sahajwala Paul Van den Bergh, 2000) нар Их 10 улсын санхүүгийн салбарын эмзэг байдлыг илрүүлэхэд ашигладаг аргачлалыг судалсан. CAEL (Capital, Assets, Earnings and Liquidity), CAMEL (Capital, Asset Quality, Management, Earnings and Liquidity), PATROL (capital adequacy, profitability, credit quality, organisation and liquidity), Organisation and Reinforcement of Preventive Action (ORAP) rating system–ийг ашигласан.

(Danieli, Lorenzo, and Petr Jakubik, 2018) нар даатгалын салбарт тохиолдож болох хямралыг эрт илрүүлэх тоон үзүүлэлтүүдийг ашиглан биномын ложит загварыг ашиглан тооцсон. Эдийн засгаас даатгалын салбарт нөлөөлөх эмзэг байдлын үнэлгээг хийсэн ба даатгалын салбарын тоон үзүүлэлтүүдээ үйл ажиллагааны зардал болон эздийн өмчийн өгөөж салбарын стрессийн түвшнийг илэрхийлж байгааг баталсан.

(Dreger, Christian, and Konstantin A. Kholodilin, 2013) нар Эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллагын гишүүн 12 орны үл хөдлөх хөрөнгийн үнийн хөөсрөлтийг эрт илрүүлэх системд дохиоллын арга, пробит болон ложит загвар ашиглан үнэлгээ хийсэн.

(Bhattacharyay, Biswa N, 2009) нар 1997 онд ханшийн хямралд өртсөн Тайланд, Малайз, Индонез болон Өмнөд Солонгосын туршлагад үндэслэн макро зохистой үзүүлэлтүүдийг тоон болон чанарын гэсэн хоёр төрлөөр төвлөрүүлж 1) санхүүгийн байгууллагын эрүүл байдлыг хэмжих 2) санхүүгийн салбарын эрүүл байдлыг хэмжих макро эдийн засгийн 3) бизнесийн чиг хандлагыг тодорхойлох чанарын гэсэн нийт 67 үзүүлэлтийг тодорхойлсон.

(Essien, Sunday Nyong, and Sani Ibrahim Doguwa, 2014) нар Нигер улсын OУBC–аас гаргасан санхүүгийн эрүүл байдлын үзүүлэлтүүдэд (financial soundness indicators) тулгуурлан өөрийн улсын онцлогт тохируулан макро зохистой үзүүлэлтүүдийг тодорхойлж, цуглуулсан тоон мэдээлэлдээ стресс тестийн аргыг ашиглан санхүүгийн тогтвортой байдлыг үнэлсэн.

(Gaytbn and Johnson (2002)) нар чанарын, дохиоллын, регрессийн болон бусад хандлагуудын онцлог, ялгааг тодорхойлсон.

(Thangjam) Энэтхэг улсын 2009 оны санхүүгийн хямралыг эрт илрүүлэх пробит загвар ашиглан үнэлсэн ба банкны салбарын эмзэг байдлын индексийг боловсруулсан.

(Aldasoro, Icakı, Claudio EV Borio, and Mathias Drehmann, 2018) нар банкны салбарын хямралыг эрт илрүүлэх дохиоллын системийг ашиглан үнэлж, эмзэг байдлыг илэрхийлэх хамгийн бага утгыг тодорхойлсон. Эрт илрүүлэх дохиоллын систем болон пробит аргын ялгаа, давуу, сул талыг уг судалгаагаар тодорхойлсон.

Хямралыг эрт илрүүлэх дохиологч систем нь хямралыг урьдчилан таамаглах аргачлал. Уг аргачлал нь хямралыг таамаглах тоон үзүүлэлтүүдэд сигнал ашиглах, логит загвараар тооцоолох гэсэн хоёр төрөлтэй.

Эрт илрүүлэх дохиологч систем нь 1990 оноос хөгжиж буй зах зээлүүдийн хямралыг урьдчилан таамаглах зорилгоор нэвтэрсэн. Уг аргачлал нь учирч болох (ex–ante) эрсдэлийг таамагладаг ба үүний тулд эрсдэлийг бүрэн, үнэн зөв дохиолох тоон үзүүлэлт, аргачлалыг сонгох шаардлагатай. Тус аргачлал нь тоон үзүүлэлтийн дундаж болон стандарт хазайлтыг тодорхойлж тус хазайлтаас дээш болон доош хэлбэлзсэн нөхцөлд эрсдэлийн дохио өгч байна гэж үздэг. Пробит загвар нь тоон үзүүлэлтийг ашиглан регрессээр үнэлдэг.

ГУРАВ. СУДАЛГААНЫ АРГА ЗҮЙ

Эрт дохиологч системийн тооцооллын дохиоллын ба ложит/пробит гэсэн хоёр төрлийн аргачлал байдгаас энэхүү судалгаанд 2009 оны 3 дугаар улирлаас 2020 оны 2 дугаар улирал хүртэлх 44 улирлын ББСБ–уудын хугацааны цувааны тоон мэдээллийг ашиглан Европын төв банкнаас санхүүгийн хямралыг тооцоход тодорхойлсон тоон үзүүлэлтүүд болох 8 бүлгийн 44 үзүүлэлтэд тулгуурлан эрт илрүүлэх дохиоллын системийг ашиглан банк бус санхүүгийн салбарт системийн эрсдэл тохиолдсон эсэхийг үнэлсэн. ХЗХ–дын хувьд 2009 оны 1 дүгээр улирлаас 2020 оны 3 дугаар улирал хүртэлх 47 улирлын ХЗХ–дын хугацааны цуваан тоон мэдээллийг ашиглан мөн 8 бүлгийн 34 үзүүлэлтэд тулгуурлан үнэлгээ хийв.

Эрт илрүүлэх дохиоллын систем нь хугацааны цуваан үзүүлэлтийн дундаж болон стандарт хазайлтыг тооцоолон уг стандарт хазайлтын тодорхой түвшингээс тухайн улиралд давсан нөхцөлд системийн эрсдэл үүссэнийг таамагладаг аргачлал юм. Системийн эрсдэлийг үнэлэх 8 бүлгийн 44 үзүүлэлт дараах байдалтай байна.

1. Орлогын бүтэц

- a. Нийт орлогод эзлэх цэвэр орлого
- b. Нийт орлогод эзлэх хүүгийн бус орлого
- c. Нийт орлогод эзлэх хураамж ба шимтгэлийн орлого
- d. Нийт орлогод эзлэх үндсэн үйл ажиллагааны орлого
- e. Нийт орлогод эзлэх бусад үйл ажиллагааны орлого
- f. Нийт хөрөнгөд эзлэх нийт үйл ажиллагааны орлого

2. Зардлын бүтэц

- a. Нийт зардалд эзлэх боловсон хүчний холбогдолтой зардал
- b. Нийт зардалд эзлэх хүүгийн зардал
- c. Нийт зардалд эзлэх хүүгийн бус зардал
- d. Нийт зардалд эзлэх үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал
- e. Нийт зардалд эзлэх зээлийн эрсдэлийн зардал
- f. Нийт зардалд эзлэх бусад зээлийн эрсдэлийн зардал
- g. Нийт зардалд эзлэх бусад зардал

3. Ашигт ажиллагааны үзүүлэлт

- a. Цэвэр ашиг/1–р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө
- b. ROA (Активын өгөөж)
- c. ROE (Хувьцаат капиталын өгөөж)

4. Зохистой харьцааны үзүүлэлт

- a. Өр төлбөр, өөрийн хөрөнгийн харьцаа
- b. Өр төлбөр, нийт хөрөнгийн харьцаа
- c. Өөрийн хөрөнгө, нийт хөрөнгийн харьцаа
- d. Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ
- e. 1–р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа
- f. 1–р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, нийт активын харьцаа

5. Хөрөнгийн бүтэц

- a. Нийт хөрөнгөд эзлэх бэлэн мөнгө
- b. Нийт хөрөнгөд эзлэх авлага (цэврээр)
- c. Нийт хөрөнгөд эзлэх зээл (цэврээр)
- d. Нийт хөрөнгөд эзлэх хөрөнгө оруулалтын үнэт цаас
- e. Нийт хөрөнгөд эзлэх биет ба биет бус хөрөнгө
- f. Нийт хөрөнгөд эзлэх эргэлтийн бус хөрөнгө
- g. Нийт хөрөнгөд эзлэх бусад хөрөнгө

6. Өр төлбөрийн бүтэц

- a. Нийт хөрөнгөд эзлэх дотоод гадаадын банк санхүүгийн байгууллагын өглөг
- b. Нийт хөрөнгөд эзлэх итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг
- c. Нийт хөрөнгөд эзлэх бусад эх үүсвэр
- d. Нийт хөрөнгөд эзлэх ББСБ–с гаргасан өрийн бичиг
- e. Нийт хөрөнгөд эзлэх Төслийн зээлийн санхүүжилт
- f. Нийт өр төлбөрт эзлэх өөрийн хөрөнгө
- g. Нийт хөрөнгөд эзлэх тайлант үеийн цэвэр ашиг

7. Хөрвөх чадварын үзүүлэлт

- a. Эргэлтийн харьцаа
- b. Мөнгөний харьцаа

8. Хөрөнгийн чанар

- a. Чанаргүй зээлийн хувь
- b. Нийт зээлд эзлэх чанаргүй ба хугацаа хэтэрсэн зээлийн хувь
- c. Өөрийн хөрөнгөд эзлэх чанаргүй ба хугацаа хэтэрсэн зээлийн хувь
- d. Зээл/ДНБ
- e. Гадаад валютаар олгосон зээлийн хувь

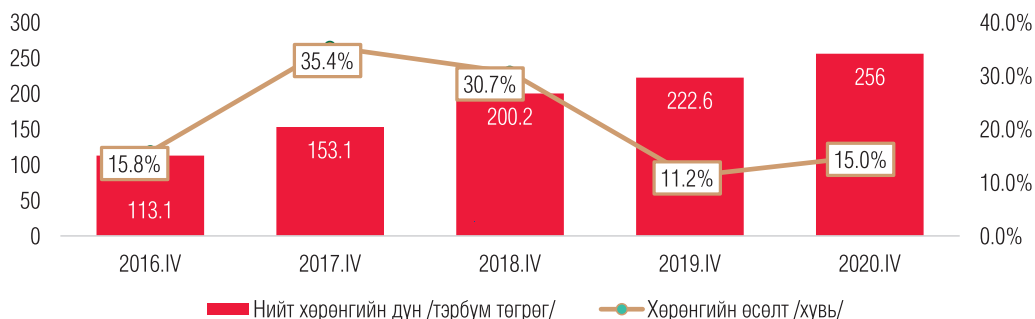
ДӨРӨВ. ЗАХ ЗЭЭЛИЙН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

Хадгаламж зээлийн хоршоо

2016 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар хадгаламж, зээлийн хоршоодын тоо 280, 2017 онд 290, 2018 онд 279, 2019 онд 261 болж тус тус өөрчлөгдсөн бол 2020 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 249 хадгаламж, зээлийн хоршоо үйл ажиллагаа явуулж байна.

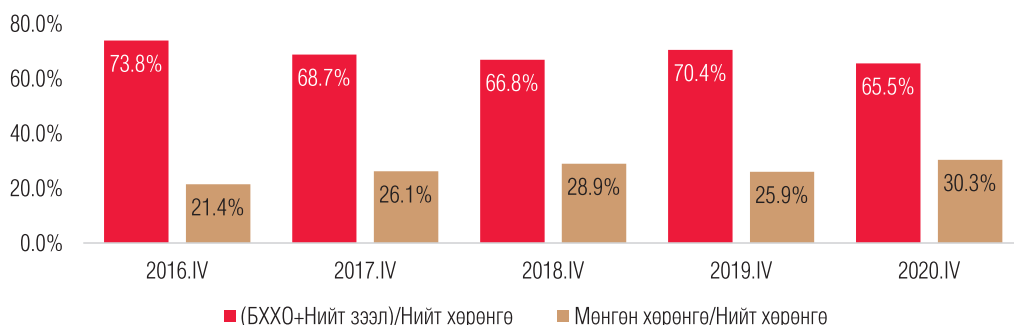
1. Хоршооны салбарын нийт хөрөнгийн хувьд сүүлийн 5 жилийн хугацаанд хамгийн их өсөлттэй байсан нь 2017 болон 2018 онууд бөгөөд түүнээс хойш өсөлтийн хурд саарсан нь Ковид–19 болон бусад гадаад хүчин зүйл, давагдашгүй шокийн нөлөөллүүдээс шалтгаалсан байна.

Зураг 3.3. Хөрөнгийн үзүүлэлт

2. Зохистой харьцааны журмын зохицуулалтаар нийт хөрөнгөд эзлэх зээлийн хэмжээ 60–85 хувь хүртэл байж болохыг зөвшөөрсөн байдаг. Улмаар чөлөөт эх үүсвэрийг хөрөнгө оруулалтад байршуулж чадахгүй байгаатай холбоотойгоор мөнгөн хөрөнгийн нийт хөрөнгөд эзлэх хувийн жин тогтмол өндөр хувьтай байна.

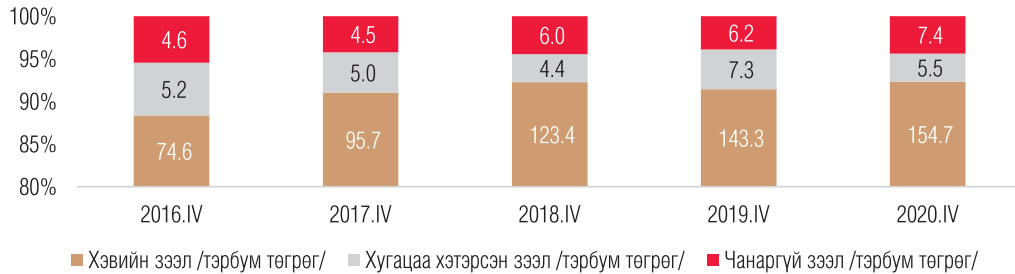
Зураг 3.4. Зохистой байдлын харьцаа

3. Муу зээлийн нийт зээлд эзлэх хэмжээ сүүлийн 3 жилд огцом нэмэгдсэн байна. Энэ нь зээл хүсэгчийн зээлжих чадварыг судлах аргачлалыг сайжруулах мөн зээлдэгчийн хүсэл, шаардлагад нийцсэн хөрөнгө оруулалтын уян хатан нөхцөлтэй бүтээгдэхүүнийг зах зээлд

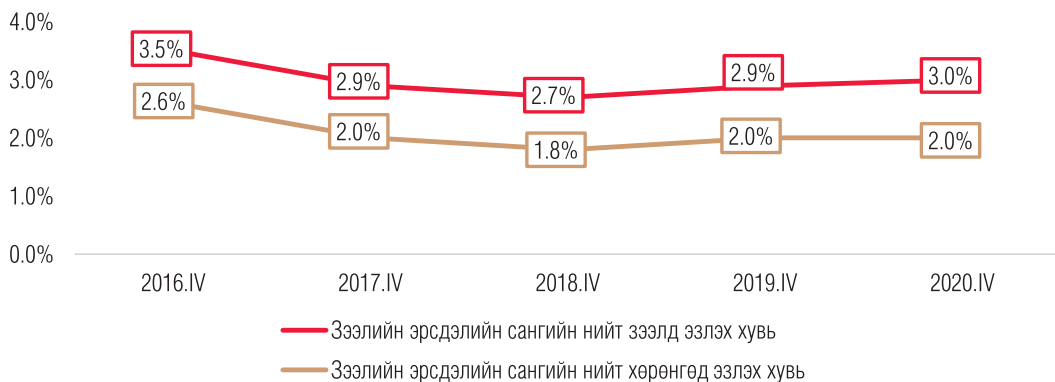
нийлүүлэх, хүртээмжтэй өрсөлдөөнтэй байдлыг нэмэгдүүлэх, салбарыг хөгжүүлэх бодлогын арга хэмжээ дутагдалтай байгааг илтгэж байна.

Зураг 3.5. Зээлийн ангилал

- Зээлийн эрсдэлийн сангийн нийт зээл болон хөрөнгөд эзлэх хувь хэмжээ сүүлийн 5 жилийн хугацаанд тогтмол байв. Энэ хугацаанд дэлхийн эдийн засгийн том том хямралууд удаа дараа тохиолдсон ч түүнийг эрсдэлгүй даван туулах гол чухал хэрэгслүүдийн нэг болох тус үзүүлэлт /зээлийн эрсдэлийн сан/ манай улсад тухайн үед өөрчлөгдөж байгаагүй нь мөчлөг сөрсөн бодлого хэрэгжүүлээгүй илтгэж байна. Эдийн засгийн хэвийн нөхцөлд эсвэл шок үүссэн хямралтай цаг үед макро болон микро зохистой бодлогын хүрээнд мөчлөг сөрсөн ялангуяа хамгаалалтын арга хэрэгслийг сайжруулж, чангаруулж ажиллахыг олон улсын зохицуулагч байгууллагууд онцгой анхааруулдаг.

Зураг 3.6. Зээлийн эрсдэлийн сан

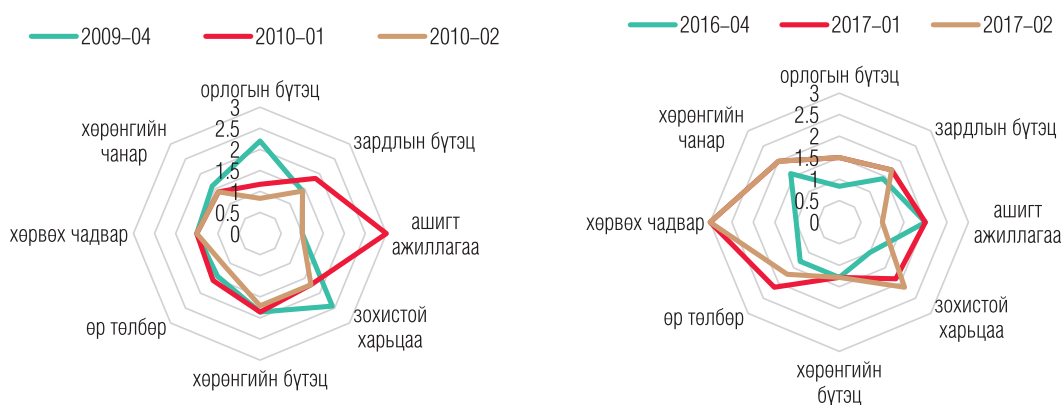

ТАВ. ЭМПИРИК СУДАЛГАА

5.1 Банк бус санхүүгийн байгууллагын салбар

Монгол улсын санхүүгийн мөчлөг: Санхүүгийн зах зээл дэх хямрал тохиолдох магадлалыг Монгол Улсад өмнө нь тохиолдож байсан мөчлөгийн уналтыг жишиг болгосон. (С.Мягмарсүрэн, 2017) нь судалгааны ажлаараа Монгол Улсын санхүүгийн зах зээлийн мөчлөгийг тооцоолж 2000 оноос хойш санхүүгийн мөчлөгийн 3 оргил, 3 ёроол цэг тодорхойлогдсон бөгөөд бүтэн мөчлөгийн хугацаа нь 5.25 жил гэж дүгнэсэн байна. Энэхүү судалгааны ажилд Монгол улсын санхүүгийн салбарт эрсдэл илүү удаан хугацаагаар, өндөр далайцтай хуримтлагддаг нь ажиглагдсан талаар тусгажээ.

Зураг 3.7. Хямралтай болон хямралын дараах улирлын үзүүлэлтийн төлөв байдал

2008–2009 онд банкны салбар хямарч, ихээхэн алдагдалд орсон нь даамжран, банкнаас бусад санхүүгийн байгууллагад нөлөөлж эхэлсэн юм. Энэхүү хямрал нь Монгол улсад хүндээр нөлөөлж, 1993 оноос хойш Монгол улсын эдийн засгийн өсөлт анх удаагаа хасах утгатай гарч байсан. 2009 оны 4 дүгээр улирлын системийн эрсдэлийн зураглалыг харахад улаан тэмдэглэгээтэй 9 үзүүлэлт байсан ба энэ нь хямралын дохио илэрсэн болохыг илтгэнэ. Хямралын дараах 1–2 улиралд нөлөөлөл ажиглагдсаар байгаа бөгөөд эрт илрүүлэх дохиоллын системийн аргыг ашигласнаар 2 улирлын нөхцөл байдлыг урьдчилан таамаглах боломжтойг харуулж байна.

2016 онд үүссэн хямралаас үүдэн 2017 оны 1 болон 2 дугаар улирлын хөрвөх чадварын үзүүлэлт, зохистой харьцааны үзүүлэлт болон өр төлбөрийн бүтэц нь өнгөрсөн онуудын дунджаас огцом хазайсан үзүүлэлттэй гарсан. Энэ нь үзүүлэлтийг улаанаар тэмдэглэх хүчин зүйл болж, хямралын эрт илрүүлэх дохиог өгсөн байна. Зураг 12–оос харахад, хямралын дараах улиралд үзүүлэлтүүд далайцтай өөрчлөлтүүдийг үзүүлдэг бол 2 болон 3 дахь улирлаас эхлэн хэвийн байдалдаа шилжиж байгааг харж байна.

2009 оны 4, 2010 оны 1, 2013 оны 3 дугаар улиралд арилжааны банк дампуурч, мөн нэгдсэн бөгөөд энэхүү үйл явцаас хамааран тус улирлуудын үзүүлэлт ББСБ–н салбарт ихээр нөлөөлж байсан. Системийн эрсдэлийн зураглалаас харахад мөн тус улирлуудын үзүүлэлт илүүтэйгээр улаан өнгөөр тэмдэглэгдэн, хямралын дохио өгсөн байгаа нь дээрх үйл явдлуудтай таарч байна.

Хугацааны цуваагаар тооцсон эрт илрүүлэх дохиоллын системийн аргачлал: Системийн эрсдэлийн зураглалаас 2019 оны 4 дүгээр улирал болон 2020 оны 1, 2 дугаар улирлын үзүүлэлтийг харахад орлогын бүтэц болон өр төлбөрийн бүтцийн олон үзүүлэлтүүд улаанаар тэмдэглэгдсэн харагдаж байгаа бөгөөд энэ нь хямрал тохиох магадлал ихтэй байгааг илтгэнэ. 2020 оны эхний хагас жилийн байдал нь Ковид-19-ийн цар тахлаас шууд хамааралтай байсан ба бидний таамаглалаар оны сүүлийн хагаст мөн хямралын шинж тэмдэг ажиглагдсаар байна гэж үзэж байна.

Хугацааны цуваагаар тооцсон эрт илрүүлэх дохиологч системийн арга нь системийн эрсдэлийг тооцоход Монгол Улсад санхүүгийн мөчлөгийн ёроол цэг тохиолдсон 2009 болон 2016 онд сонгосон 44 үзүүлэлт хамгийн ихээр хямрал тохиосон гэж харуулсан. Учир нь 2009 оны 3, 4 болон 2010 оны 1 дүгээр улиралд стандарт хазайлтаас 1.5-аас их хэлбэлзэж хямрал тохиолдох өндөр магадлалтайг илэрхийлсэн нь 2009 онд тохиосон санхүүгийн хямралтай цаг хугацааны хувьд давхцсан.

Зураг 13-т ББСБ-уудын эрт илрүүлэх дохиоллын системийн аргачлалаар үнэлсэн үнэлгээг оноожуулан харууллаа. Бүх үзүүлэлт эрсдэлтэй эсвэл эрсдэлгүй байх хамгийн их болон бага утга харгалзан 66 болон 0 байх ба ББСБ-уудын салбарын хувьд санхүүгийн мөчлөгийн ёроол цэгт хамгийн ихдээ 30 оноотой байжээ. Үүнээс санхүүгийн хямрал тохиолдсон 2009 оны 3, 4 дүгээр улирал, 2017 оны 2 дугаар улиралд хамгийн өндөр буюу 28.5–30 онооны хооронд хэлбэлзсэн. Эдийн засгийн хамгийн өндөр буюу 17.1 хувийн өсөлт саарсан 2013 оны 4 дүгээр улирал, 2014 оны 1 дүгээр улиралд тус тус 28.5 ба 30 оноотой байна. Түүнчлэн 2019 оны 4 дүгээр улиралд мөн өндөр буюу 28.5 оноотой гарч, дараагийн хоёр улиралдаа буурах хандлага ажиглагдлаа. ББСБ-уудын хувьд хямрал тохиолдсоноос хойш дараагийн хоёр улиралд үргэлжилсний дараа эргэн сэргэж байна.

Зураг 3.8. ББСБ-уудаас үүсэх системийн эрсдэлийн оноожуулалт

Системийн эрсдэлийн оноожуулалтыг дэлгэрэнгүй байдлаар зураг 3.8-т үзүүлэлт тус бүрээр эрсдэлтэй, анхаарах шаардлагатай болон эрсдэлгүй бүсчлэлээр харууллаа.

Зураг 3.9. ББСБ–уудын системийн эрсдэлийн зураглал

№	Үзүүлэлт	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020			
		1	2	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Орлогын бүтэц	Пэвэр хүүгийн орлого/ Нийт																										
	Пэвэр хүүгийн бус орлого/ Нийт																										
	Хураамж ба шимтгэлийн орлого/ Нийт орлого																										
	Үндсэн үйл ажиллагааны орлого/ Нийт орлого																										
	Бусад үйл ажиллагааны орлого/ Нийт орлого																										
Зарлагын бүтэц	Боловсон хүчний холбогдолтой зардал/ Нийт зардал																										
	Хүүгийн зардал/ Нийт зардал																										
	Хүүгийн бус зардал/ Нийт зардал																										
	Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал/ Нийт зардал																										
	Зээлийн эрсдэлийн зардал/ Нийт зардал																										
Ашигт аяллага	Цэвэр ашиг/ 1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө																										
	ROA																										
	ROE																										
Зогистой харьцаа үзүүлэлт	Өр төлбөр, өөрийн хөрөнгийн харьцаа																										
	Өр төлбөр, нийт хөрөнгийн харьцаа																										
	Өөрийн хөрөнгө, нийт хөрөнгийн харьцаа																										
	Өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигжээсэн активын харьцаа (Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ)																										
	1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигжээсэн активын харьцаа																										
Хөрөнгийн бүтэц	1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, нийт активын харьцаа																										
	Санхүүгийн хөшүүрэг																										
	Бэлэн мөнгө/ Нийт хөрөнгө																										
	Авлага цэврээр/ Нийт хөрөнгө																										
	Зээл (цэврээр)/ Нийт хөрөнгө																										
Өр төлбөрийн бүтэц	Хөрөнгө оруулалтын үнэт цаас/ Нийт хөрөнгө																										
	Биет ба биет бус хөрөнгө/нийт хөрөнгө																										
	Эргэлтийн бус хөрөнгө/ Нийт хөрөнгө																										
	Бусад хөрөнгө/ Нийт хөрөнгө																										
	Дотоод гадаадын банк санхүүгийн байгууллагад төлөх өглөг/ Нийт хөрөнгө																										
Хорвох чадвар	Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг/ Бусад эх үүсвэр/ Нийт хөрөнгө																										
	ББСБ-с гаргасан өрийн бичиг/ Нийт хөрөнгө																										
	Төслийн зээлийн санхүүжилт/ Нийт хөрөнгө																										
	Өөрийн хөрөнгө/ Нийт өр төлбөр																										
	Тайлант үеийн цэвэр ашиг/ Нийт хөрөнгө																										
Хөрөнгийн чанар	Эргэлтийн харьцаа																										
	Мөнгөнхий харьцаа																										
	Чанаргүй зээл/ Нийт зээл																										
	Чанаргүй зээл+Хугацаа хэтэрсэн зээл/ Нийт зээл																										
	Чанаргүй зээл+Хугацаа хэтэрсэн зээл/Өөрийн хөрөнгө																										
Гдаад валютгаар олгосон зээл/ Нийт зээл																											

Хөлгөн датагаар тооцсон эрт илрүүлэх дохиоллын системийн аргачлал: ББСБ–уудаас үүсэж байгаа системийн эрсдэлийг тэдгээрийн хугацааны цуваан үзүүлэлтээр үнэлсэн бол нэг ББСБ системийн эрсдэлд ямар хэмжээтэйгээр нөлөө үзүүлж болохыг 2020 оны 3 дугаар улиралд хөрөнгийн хэмжээгээр хамгийн их эхний 150 ББСБ–д сонгож авсан 44 үзүүлэлтээр эрт илрүүлэх дохиоллын системийг ашиглан тооцлоо.

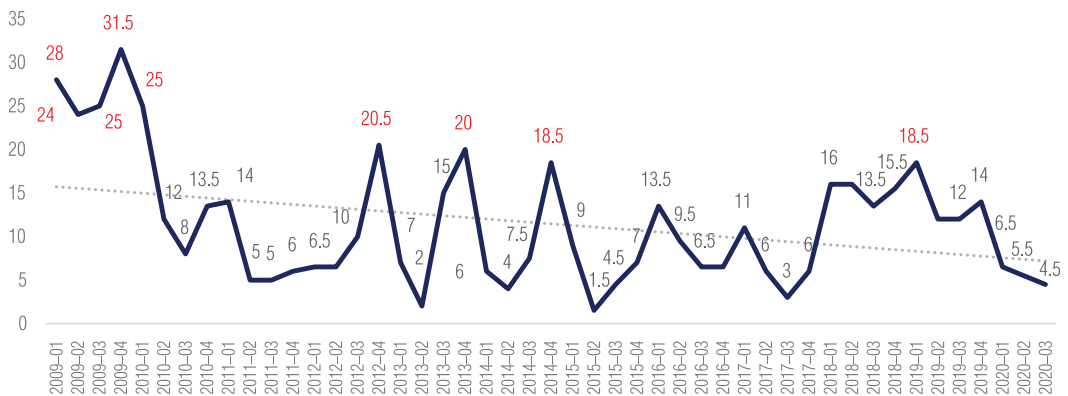
Ийнхүү тооцоход салбарын дундаж болон стандарт хазайлтыг 2019 оны 1 дүгээр улирлаас 2020 оны 3 дугаар улирал хүртэлх 7 улирлын статистикаас тооцон харгалзан үзүүлэлт бүрийн эрсдэлгүй, анхаарах шаардлагатай, эрсдэлтэй байх тоон утгыг тодорхойлов.

Эрт илрүүлэх дохиоллын системийн аргачлалаар ББСБ тус бүрийн 8 бүлгийн 44 үзүүлэлтээр тооцсон үр дүнгээс нэг ББСБ системийн хэмжээнд бага нөлөөтэй ба салбарын бүх ББСБ-уудын эрсдэлүүд нийлж системийн эрсдэлд нөлөөлж буйг харууллаа.

5.2 Хадгаламж, зээлийн хоршоо

ХЗХ-дын хувьд системийн эрсдэл тохиох магадлалыг өмнө дурдсанчлан санхүүгийн мөчлөг тохиож байсан 2009 болон 2016 оноор жишиг тогтоон харьцуулалт хийсэн. ХЗХ-дын 8 бүлгийн 34 үзүүлэлтийг тооцож, эрт илрүүлэх дохиоллын системийн аргачлалын дагуу дундаж, түүнээс хазайх стандарт хазайлтаас 1.5 ба түүнээс ихээр хэлбэлзсэн нөхцөлийг 0–1.5 оноогоор оноожуулан нийт дүнг харгалзан жишиг онуудтай харьцуулсан. Тус харьцуулалтаас ХЗХ-д системийн эрсдэлд зөвхөн 2009 онд нөлөө бүхий байсан бол түүнээс хойш системийн эрсдэл үүсээгүй байна.

Зураг 3.10. ХЗХ-доос үүсэх системийн эрсдэлийн оноожуулалт

Зураг 3.11. Хадгаламж, зээлийн хоршооны системийн эрсдэлийн зураглал

Үндэслэл	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Цэвэр хүүгийн орлого/ Нийт орлого
Хураамж ба шимтгэлийн орлого/ Нийт орлого
Үндсэн үйл ажиллагааны орлого/ Нийт орлого
Бусад үйл ажиллагааны орлого/ Нийт орлого
Нийт үйл ажиллагааны орлого/ Нийт хөрөнгө
Боловсон хүчин холбогдолтой зардал/Нийт зардал
Хүүгийн зардал/ Нийт зардал
Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал/ Нийт зардал
Бусад зардал/ Нийт зардал
ROA
ROE
Гшшүүдийн хадгаламжийн зохистой харьцаа
Бусдаас авсан зээлийн зохистой харьцаа
Өр төлбөр, өөрийн хөрөнгийн харьцаа
Өр төлбөр, нийт хөрөнгийн харьцаа
Өөрийн хөрөнгө, нийт хөрөнгийн харьцаа
Салхүүгийн хөшүүрэг
Бэлэн мөнгө/ Нийт хөрөнгө
Авлага цэвэрээр/ Нийт хөрөнгө
Зээл (цэвэрээр)/ Нийт хөрөнгө
Биег ба биег бус хөрөнгө/нийт хөрөнгө
Эргэлтийн бус хөрөнгө/ Нийт хөрөнгө
Бусад хөрөнгө/ Нийт хөрөнгө
Банк, ББС-аас авсан зээл/ Нийт өр төлбөр
Хураамж ба шимтгэлийн орлого/ Нийт хөрөнгө
Бусад өр төлбөр/ Нийт өр төлбөр
Өөрийн хөрөнгө/ Нийт өр төлбөр
Тайлагт үеийн цэвэр ашиг/Нийт хөрөнгө
Эргэлтийн харьцаа
Мөнгөнэй харьцаа
Чанаргүй зээл/Нийт зээл
Чанаргүй зээл-Хугацаа хэтэрсэн зээл/Нийт зээл
Чанаргүй зээл-Хугацаа хэтэрсэн зээл/Өөрийн хөрөнгө
Зээл/ДНБ

ЗУРГАА. ДҮГНЭЛТ, САНАЛ

Эрт илрүүлэх дохиологч системийн ББСБ–уудын салбарын системийн эрсдэлийг таамаглах байдал нь Монгол Улсад санхүүгийн мөчлөгийн ёроол цэг тохиолдож байсан үетэй давхацсан тул уг аргачлалаар ББСБ–уудын системийн эрсдэлийг үнэлэхэд тохиромжтой гэж үзлээ. Цаашид ББСБ–уудын чанаргүй зээл, хүүгийн түвшин зэрэг чухал үзүүлэлтүүд тодорхой түвшинд өөрчлөгдөхөд системийн эрсдэлд хэрхэн нөлөөлөх талаар мэдрэмжийн, эсхүл сценарь шинжилгээ хийх, нэг ББСБ–ын системийн хэмжээнд үзүүлэх нөлөөллийг үнэлэх үнэлгээний аргачлалыг сайжруулах саналыг дэвшүүлж байна.

ХЗХ–дын хувьд 2009 оноос хойш системийн эрсдэл ажиглагдаагүй ба энэ нь ХЗХ–д системийн хувьд нөлөө багатайг илтгэнэ. Харин ХЗХ тус бүрийн үүсгэх микро түвшний эрсдэл өндөр байж болзошгүй.

ДОЛОО. АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛ

1. Aldasoro, Iacaci, Claudio EV Borio, and Mathias Drehmann. "Early warning indicators of banking crises: expanding the family." *BIS Quarterly Review*, March (2018).
2. Bhattacharyay, Biswanath, and Gernot Nerb. "Leading indicators for monitoring the stability of asset and financial markets in Asia and the Pacific." *Asia Pacific Development Journal* 9.2 (2002): 17–50.
3. Bhattacharyay, Biswa N., et al. "Early Warning System for Economic and Financial Risks in Kazakhstan." (2009).
4. Boh, Samo, et al. "Macroprudential database." *IFC Bulletins chapters* 43 (2017).
5. Danieli, Lorenzo, and Petr Jakubik. *Early warning system for the European Insurance Sector*. No. 13. EIOPA, Risks and Financial Stability Department, 2018.
6. Dreger, Christian, and Konstantin A. Kholodilin. "An early warning system to predict speculative house price bubbles." *Economics: The Open–Access, Open–Assessment E–Journal* 7.2013–8 (2013): 1–26. https://www.bis.org/publ/qtrpdf/r_qt1803e.pdf
7. Essien, Sunday Nyong, and Sani Ibrahim Doguwa. "Development and compilation of macroprudential indicators for financial stability and monetary policy in Nigeria." *IFC Bulletin* 39 (2014).
8. González–Hermosillo, Ms Brenda. *Determinants of ex–ante banking system distress: A macro–micro empirical exploration of some recent episodes*. International Monetary Fund, 1999.
9. Oet, Mikhail V., et al. "Financial stress index: Identification of systemic risk conditions." 24th Australasian Finance and Banking Conference. 2011. <https://www.imf.org/external/np/pp/eng/2010/090110.pdf>
10. Pasricha, Gurnain, et al. "Assessing financial system vulnerabilities: an early warning approach." *Bank of Canada Review* 2013.Autumn (2013): 10–19.
11. STANCIU, Lect Cristian. "A review of early warning system models." *Finante–provocarile viitorului (Finance–Challenges of the Future)* 1.11 (2010): 222–228.
12. Vlaar, Peter JG. "Early warning systems for currency crises." *BIS conference papers*. Vol. 8. 2000. <https://www.bis.org/publ/confer08m.pdf>

Хавсралт 2. ББСБ-уудын хугацааны цуваан статистикийн эрсдэлд тооцох тоон утга

	Үзүүлэлт	Арифметик дундаж	Эрсдэлгүй/Ногоон			Анхаарах шаардлагатай/Шар			
			Стандарт хазайлт	Дээд хязгаар	Доод хязгаар	Стандарт хазайлт*1.5	Дээд хязгаар	Доод хязгаар	
Орлогын бүтэц	Цэвэр хүүгийн орлого/ Нийт орлого	73.27%	8.69%	81.96%	64.59%	13.03%	86.30%	60.25%	
	Цэвэр хүүгийн бус орлого/ Нийт орлого	24.54%	9.17%	33.70%	15.37%	13.75%	38.29%	10.78%	
	Хураамж ба шимтгэлийн орлого/ Нийт орлого	3.92%	2.01%	5.93%	1.91%	3.02%	6.93%	0.90%	
	Үндсэн үйл ажиллагааны орлого/ Нийт орлого	32.06%	7.39%	39.46%	24.67%	11.09%	43.15%	20.97%	
	Бусад үйл ажиллагааны орлого/ Нийт орлого	2.14%	0.93%	3.07%	1.21%	1.40%	3.54%	0.74%	
	Нийт үйл ажиллагааны орлого/ Нийт хөрөнгө	4.97%	2.36%	7.33%	2.61%	3.54%	8.51%	1.43%	
	Боловсон хүчний холбогдолтой зардал/Нийт зардал	21.74%	3.27%	25.01%	18.48%	4.90%	26.64%	16.84%	
	Хүүгийн зардал/ Нийт зардал	13.16%	2.37%	15.53%	10.80%	3.55%	16.71%	9.61%	
	Хүүгийн бус зардал/ Нийт зардал	66.98%	6.97%	73.96%	60.01%	10.46%	77.45%	56.52%	
	Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал/ Нийт зардал	1.52%	0.57%	2.09%	0.95%	0.85%	2.37%	0.67%	
Зарлагын бүтэц	Зээлийн эрсдэлийн зардал/ Нийт зардал	14.92%	13.14%	28.06%	1.78%	19.71%	34.63%	-4.79%	
	Бусад зээлийн эрсдэлийн зардал/Нийт зардал	0.99%	0.72%	1.71%	0.27%	1.08%	2.07%	-0.09%	
	Бусад зардал/ Нийт зардал	23.83%	3.56%	27.38%	20.27%	5.34%	29.16%	18.49%	
	Цэвэр ашиг/ 1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө	6.73%	3.22%	9.95%	3.51%	4.83%	11.56%	1.90%	
	ROA	4.41%	2.10%	6.50%	2.31%	3.14%	7.55%	1.27%	
	ROE	6.26%	3.06%	9.33%	3.20%	4.59%	10.86%	1.67%	
	Ашиг ажиллагааны үзүүлэлт								

Зохистой харьцаа үзүүлэлт	Өр төлбөр, өөрийн хөрөнгийн харьцаа	41.74%	11.44%	53.18%	30.29%	17.17%	58.90%	24.57%
	Өр төлбөр, нийт хөрөнгийн харьцаа	28.98%	5.55%	34.54%	23.43%	8.33%	37.31%	20.65%
	Өөрийн хөрөнгө, нийт хөрөнгийн харьцаа	70.96%	5.69%	76.65%	65.27%	8.53%	79.49%	62.43%
	Өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа (Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ)	98.60%	9.43%	108.02%	89.17%	14.14%	112.74%	84.46%
	1-р эзрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа	92.93%	8.61%	101.54%	84.32%	12.92%	105.85%	80.01%
	1-р эзрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, нийт активын харьцаа	65.91%	4.40%	70.31%	61.50%	6.60%	72.51%	59.30%
	Санхүүгийн хөшүүрэг	41.74%	11.44%	53.18%	30.30%	17.16%	58.90%	24.56%
	Бэлэн мөнгө/ Нийт хөрөнгө	27.11%	3.34%	30.45%	23.77%	5.01%	32.12%	22.10%
	Авлага цэврээр/ Нийт хөрөнгө	2.28%	0.77%	3.05%	1.52%	1.15%	3.44%	1.13%
	Зээл (цэврээр)/ Нийт хөрөнгө	58.33%	9.73%	68.06%	48.61%	14.59%	72.92%	43.74%
Хөрөнгийн бүтэц	Хөрөнгө оруулалтын үнэт цаас/ Нийт хөрөнгө	1.04%	1.05%	2.09%	-0.01%	1.58%	2.62%	-0.53%
	Биет ба биет бус хөрөнгө/нийт хөрөнгө	3.93%	0.55%	4.48%	3.39%	0.82%	4.76%	3.11%
	Эргэлтийн бус хөрөнгө/ Нийт хөрөнгө	3.64%	0.36%	4.00%	3.28%	0.54%	4.18%	3.10%
	Бусад хөрөнгө/ Нийт хөрөнгө	7.20%	1.68%	8.87%	5.52%	2.52%	9.71%	4.68%
	Дотоод гадаадын банк санхүүгийн байгууллагад төлөх өглөг/ Нийт хөрөнгө	16.23%	5.05%	21.28%	11.18%	7.57%	23.81%	8.66%
	Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг/ Нийт хөрөнгө	5.07%	0.90%	5.97%	4.17%	1.35%	6.42%	3.72%
	Бусад эх үүсвэр/ Нийт хөрөнгө	0.86%	0.42%	1.27%	0.44%	0.63%	1.48%	0.23%
	ББСБ-с гаргасан өрийн бичиг/ Нийт хөрөнгө	0.65%	0.83%	1.49%	-0.18%	1.25%	1.90%	-0.60%
	Төслийн зээлийн санхүүжилт/ Нийт хөрөнгө	2.39%	0.80%	3.19%	1.59%	1.20%	3.59%	1.19%
	Өөрийн хөрөнгө/ Нийт өр төлбөр	257.77%	69.27%	327.03%	188.50%	103.90%	361.67%	153.87%
Өр төлбөрийн бүтэц	Тайлант үеийн цэвэр ашиг/ Нийт хөрөнгө	4.41%	2.10%	6.50%	2.31%	3.14%	7.55%	1.27%

Хөрвөх чадварын үзүүлэлт	Эргэлтийн харьцаа	3.44	0.66	4.1	2.78	0.44	4.43	2.46
	Мөнгөний харьцаа	1	0.18	1.17	0.82	0.26	1.26	0.73
Хөрөнгийн чанар	Чанаргүй зээл/Нийт зээл	8.11%	3.04%	11.16%	5.07%	4.57%	12.68%	3.55%
	Чанаргүй зээл+Хугацаа хэтэрсэн зээл/Нийт зээл	12.67%	4.16%	16.84%	8.51%	6.25%	18.92%	6.43%
	Чанаргүй зээл+Хугацаа хэтэрсэн зээл/Өөрийн хөрөнгө	11.19%	3.43%	14.62%	7.76%	5.15%	16.34%	6.04%
	Зээл/ДНБ	6.52%	3.55%	10.07%	2.97%	5.32%	11.84%	1.19%
	Гадаад валютаар олгосон зээл/ Нийт зээл	8.91%	4.31%	13.22%	4.60%	6.46%	15.37%	2.45%

Хавсралт 3. ББСБ-уудын хөлгөн тоон мэдээн статистикийн эрсдэлийн тоон утга

	Арифметик дундаж	Эрсдэлгүй/ногоон		Анхаарах шаардлагатай/шар			
		Стандарт хазайлт	Дээд хязгаар	Доод хязгаар	Стандарт хазайлт*1.5	Дээд хязгаар	Доод хязгаар
Цэвэр хүүгийн орлого/ Нийт орлого	77.59%	27.21%	104.80%	50.38%	40.82%	118.41%	36.77%
Цэвэр хүүгийн бус орлого/ Нийт орлого	-37.00%	150.69%	113.69%	-187.68%	226.03%	189.03%	-263.03%
Хураамж ба шимтгэлийн орлого/ Нийт орлого	3.70%	12.35%	16.05%	-8.64%	18.52%	22.22%	-14.82%
Үндсэн үйл ажиллагааны орлого/ Нийт орлого	97.09%	9.82%	106.92%	87.27%	14.74%	111.83%	82.36%
Бусад үйл ажиллагааны орлого/ Нийт орлого	2.24%	5.73%	7.97%	-3.49%	8.60%	10.84%	-6.36%
Нийт үйл ажиллагааны орлого/ Нийт хөрөнгө	15.11%	8.35%	23.47%	6.76%	12.53%	27.64%	2.59%
Боловсон хүчний холбогдолтой зардал/Нийт зардал	31.49%	18.62%	50.11%	12.88%	27.93%	59.42%	3.57%
Хүүгийн зардал/ Нийт зардал	10.94%	16.01%	26.96%	-5.07%	24.02%	34.96%	-13.08%
Хүүгийн бус зардал/ Нийт зардал	62.35%	24.34%	86.68%	38.01%	36.51%	98.85%	25.84%
Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал/ Нийт зардал	1.22%	2.02%	3.25%	-0.80%	3.04%	4.26%	-1.81%
Зээлийн эрсдэлийн зардал/ Нийт зардал	13.63%	19.64%	33.27%	-6.01%	29.46%	43.08%	-15.83%
Бусад зээлийн эрсдэлийн зардал/Нийт зардал	1.39%	7.43%	8.82%	-6.05%	11.15%	12.54%	-9.76%
Бусад зардал/ Нийт зардал	27.58%	17.59%	45.16%	9.99%	26.38%	53.96%	1.20%
Цэвэр ашиг/ 1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө	8.67%	13.48%	22.14%	-4.81%	20.21%	28.88%	-11.55%
ROA	6.80%	7.40%	14.20%	-0.59%	11.09%	17.90%	-4.29%
ROE	4.31%	67.93%	72.25%	-63.62%	101.90%	106.21%	-97.58%
Өр төлбөр, өөрийн хөрөнгийн харьцаа	61.94%	328.95%	390.89%	-267.01%	493.43%	555.37%	-431.49%
Өр төлбөр, нийт хөрөнгийн харьцаа	19.91%	24.26%	44.17%	-4.35%	36.39%	56.30%	-16.49%
Өөрийн хөрөнгө, нийт хөрөнгийн харьцаа	80.09%	24.26%	104.35%	55.83%	36.39%	116.49%	43.70%
Өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа (Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ)	207.36%	929.90%	1137.25%	-722.54%	1394.85%	1602.20%	-1187.49%
1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа	218.01%	953.91%	1171.92%	-735.91%	1430.87%	1648.88%	-1212.86%
1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, нийт активын харьцаа	86.62%	27.58%	114.20%	59.03%	41.38%	128.00%	45.24%

Санхүүгийн хөшүүрэг	61.94%	328.95%	390.89%	-267.01%	493.43%	555.37%	-431.49%
Бэлэн мөнгө/ Нийт хөрөнгө	7.26%	17.37%	24.63%	-10.11%	26.05%	33.31%	-18.80%
Авлага цэврээр/ Нийт хөрөнгө	2.32%	7.38%	9.70%	-5.06%	11.07%	13.39%	-8.74%
Зээл (цэврээр)/ Нийт хөрөнгө	67.37%	23.56%	90.93%	43.81%	35.34%	102.71%	32.03%
Хөрөнгө оруулалтын үнэт цаас/ Нийт хөрөнгө	0.23%	1.42%	1.65%	-1.19%	2.13%	2.36%	-1.90%
Биет ба биет бус хөрөнгө/нийт хөрөнгө	4.74%	5.36%	10.11%	-0.62%	8.04%	12.79%	-3.30%
Эргэлтийн бус хөрөнгө/ Нийт хөрөнгө	3.82%	4.78%	8.59%	-0.96%	7.17%	10.98%	-3.35%
Бусад хөрөнгө/ Нийт хөрөнгө	8.70%	10.20%	18.90%	-1.50%	15.30%	24.00%	-6.60%
Дотоод гадаадын банк санхүүгийн байгууллагад төлөх өглөг/ Нийт хөрөнгө	6.87%	15.99%	22.86%	-9.12%	23.99%	30.86%	-17.12%
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг/ Нийт хөрөнгө	3.95%	8.97%	12.92%	-5.03%	13.46%	17.41%	-9.52%
Бусад эх үүсвэр/ Нийт хөрөнгө	1.31%	7.72%	9.03%	-6.40%	11.58%	12.89%	-10.26%
ББСБ–с гаргасан өрийн бичиг/ Нийт хөрөнгө	2.46%	6.69%	9.15%	-4.23%	10.04%	12.49%	-7.58%
Төслийн зээлийн санхүүжилт/ Нийт хөрөнгө	1.37%	7.09%	8.47%	-5.72%	10.64%	12.01%	-9.27%
Өөрийн хөрөнгө/ Нийт өр төлбөр	133731%	1209166%	1342897%	-1075435%	1813749%	1947480%	-1680018%
Тайлант үеийн цэвэр ашиг/Нийт хөрөнгө	6.80%	7.40%	14.20%	-0.59%	11.09%	17.90%	-4.29%
Эргэлтийн харьцаа	132766%	1204579%	1337344%	-1071813%	1806868%	1939634%	-1674103%
Мөнгөний харьцаа	63017%	559675%	622692%	-496658%	839513%	902530%	-776496%
Чанаргүй зээл/Нийт зээл	10.43%	12.34%	22.77%	-1.91%	18.51%	28.94%	-8.08%
Чанаргүй зээл+Хугацаа хэтэрсэн зээл/Нийт зээл	14.90%	15.72%	30.62%	-0.82%	23.57%	38.47%	-8.67%
Чанаргүй зээл+Хугацаа хэтэрсэн зээл/Өөрийн хөрөнгө	17.00%	49.00%	66.00%	-31.99%	73.50%	90.50%	-56.49%
Гадаад валютаар олгосон зээл/ Нийт зээл	2.75%	9.97%	12.73%	-7.22%	14.96%	17.71%	-12.21%

Хавсралт 4. ХХХ-Дын хугацааны цуваан системийн эрсдэлийн үнэлгээ

Эрсдэл бүтэц	2009				2010				2011				2012				2013				2014				20	
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
Цахар хүүгийн өрсөлөг нийт өрсөлгө	23.44%	25.94%	23.42%	31.63%	35.23%	35.45%	36.80%	38.47%	37.27%	39.68%	41.37%	41.51%	42.31%	44.11%	45.14%	45.43%	45.27%	45.65%	45.13%	44.87%	45.48%	44.87%	44.87%	45.48%	44.33%	44.72%
Хувиаж бг шимтгэлийн өрсөлөг нийт өрсөлгө	0.28%	0.38%	0.46%	1.01%	0.81%	0.72%	0.81%	0.78%	1.25%	1.04%	1.04%	1.04%	1.04%	0.82%	0.90%	0.96%	0.94%	0.98%	0.97%	1.05%	1.06%	1.11%	1.14%	1.18%	1.20%	1.28%
Үндсэн үйл ажиллагааны өрсөлөг нийт өрсөлгө	96.72%	95.70%	96.79%	95.36%	97.40%	97.10%	97.08%	96.97%	95.14%	94.93%	94.93%	94.97%	95.16%	94.29%	93.99%	94.97%	96.57%	96.82%	96.24%	96.57%	96.57%	96.57%	96.57%	96.36%	96.36%	96.16%
Бусад үйл ажиллагааны өрсөлөг нийт өрсөлгө	39.50%	30.50%	24.30%	21.25%	11.61%	9.99%	8.42%	7.60%	3.32%	2.69%	2.80%	2.68%	3.37%	3.20%	2.63%	2.27%	2.78%	2.82%	1.38%	1.49%	1.47%	1.88%	1.64%	1.62%	1.64%	1.63%
Нийт өрсөлгө	6.95%	12.79%	19.47%	25.67%	6.71%	11.79%	17.76%	23.88%	6.32%	11.66%	15.26%	21.04%	5.79%	12.51%	17.90%	23.89%	5.63%	11.44%	11.89%	17.66%	23.18%	5.92%	11.75%	17.02%	23.18%	11.88%
Боловсон хүчин холбогдолтой зардал нийт зардал	7.76%	8.36%	8.96%	10.10%	11.53%	11.70%	11.50%	11.81%	14.88%	14.36%	14.22%	14.18%	13.76%	15.46%	15.70%	15.70%	15.51%	16.85%	16.96%	16.96%	16.85%	16.85%	16.85%	16.85%	16.85%	16.85%
Хүүгийн зардал нийт зардал	39.13%	42.22%	43.78%	48.61%	49.67%	53.39%	58.28%	57.71%	68.18%	64.48%	65.74%	65.80%	69.01%	67.54%	68.68%	66.46%	66.10%	66.33%	67.27%	66.00%	64.74%	64.45%	64.45%	64.45%	64.45%	63.24%
Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал нийт зардал	61.78%	65.67%	73.39%	74.70%	83.96%	87.82%	89.11%	90.30%	97.62%	96.05%	97.83%	98.08%	98.90%	99.09%	99.20%	95.45%	99.59%	99.59%	99.59%	99.59%	99.59%	99.59%	99.59%	99.59%	99.59%	99.59%
Бусад зардал нийт зардал	7.20%	6.74%	6.84%	7.74%	8.76%	8.83%	7.97%	7.59%	9.23%	9.18%	8.21%	8.19%	9.56%	7.76%	7.94%	8.52%	11.44%	10.35%	9.33%	9.51%	10.71%	10.15%	10.15%	10.15%	10.15%	
ROA	1.60%	1.29%	0.42%	4.12%	-0.14%	0.43%	1.20%	3.04%	0.35%	1.47%	1.73%	3.49%	0.79%	3.34%	4.78%	5.67%	1.29%	2.59%	4.20%	5.51%	1.85%	2.45%	3.50%	4.93%	0.65%	1.60%
ROE	6.45%	5.27%	1.60%	15.42%	-0.54%	1.82%	5.10%	13.22%	1.61%	6.67%	8.56%	16.38%	3.95%	14.70%	20.64%	23.43%	5.80%	11.16%	16.89%	21.39%	5.28%	10.61%	14.99%	20.14%	2.61%	7.01%
Голдуулагчид хэд хэдэн жилээр зардал өсөх	67.73%	68.03%	69.63%	67.08%	68.01%	67.69%	68.03%	71.26%	71.84%	71.21%	70.96%	70.83%	72.09%	70.13%	70.27%	69.64%	69.64%	68.96%	67.67%	68.64%	68.96%	68.41%	69.20%	68.30%	66.07%	65.20%
Бусад зардал өсөх	10.03%	10.32%	9.40%	9.08%	9.34%	11.83%	11.41%	8.68%	8.79%	8.94%	12.17%	12.38%	10.37%	9.68%	8.66%	8.66%	8.90%	10.85%	10.17%	9.76%	8.52%	11.91%	10.76%	9.86%	8.65%	15.08%
Эр төлбөр, өрийн хөрөнгийн харьцаа	302.57%	308.35%	325.87%	274.15%	294.80%	322.54%	324.15%	335.08%	347.00%	354.18%	394.00%	369.29%	401.26%	340.28%	331.89%	313.17%	350.76%	331.47%	301.99%	288.16%	328.78%	308.73%	352.60%	339.21%	382.60%	339.21%
Эр төлбөр, нийт хөрөнгийн харьцаа	75.16%	75.57%	76.52%	73.27%	74.67%	76.33%	76.45%	77.02%	77.63%	77.99%	79.76%	78.69%	80.05%	77.29%	76.89%	75.12%	74.24%	77.81%	76.82%	75.12%	74.24%	78.18%	76.90%	76.69%	75.53%	78.38%
Өрийн хөрөнгө, нийт хөрөнгийн харьцаа	24.84%	24.43%	23.48%	26.73%	25.33%	23.67%	23.95%	22.98%	22.37%	22.02%	20.24%	21.31%	19.95%	22.71%	23.19%	24.20%	22.18%	23.18%	24.89%	25.76%	21.82%	23.10%	23.32%	24.47%	21.62%	22.77%
Самууний хувиур	3.77%	3.46%	4.29%	3.65%	3.29%	3.10%	2.77%	2.99%	3.26%	2.85%	3.11%	3.05%	3.18%	3.06%	3.31%	3.97%	3.07%	3.27%	3.26%	3.20%	3.24%	3.27%	3.96%	3.76%	3.81%	2.98%
Авалаа цэвэрлэлт нийт хөрөнгө	5.53%	5.81%	5.60%	5.11%	5.82%	5.84%	6.26%	6.02%	5.76%	5.62%	4.18%	4.18%	4.02%	3.81%	3.73%	2.74%	3.05%	3.26%	3.30%	3.40%	2.96%	2.93%	2.79%	2.45%	2.81%	3.11%
Эзэл (цэрлэг) нийт хөрөнгө	74.04%	73.10%	73.29%	68.14%	72.01%	73.11%	73.78%	68.24%	65.84%	71.46%	72.36%	63.01%	76.77%	73.89%	75.93%	70.37%	77.46%	77.28%	76.42%	65.70%	77.81%	76.82%	75.12%	74.24%	80.04%	78.67%
Өсөлт ба өсөлт бус харилцааны хөрөнгө	4.47%	4.37%	4.46%	4.25%	3.36%	3.16%	3.18%	3.37%	3.25%	3.18%	3.02%	2.94%	2.64%	2.87%	2.85%	3.04%	2.79%	2.89%	3.06%	3.46%	3.34%	3.36%	3.66%	3.50%	3.24%	3.31%
Эргэлтийн бус харилцааны хөрөнгө	3.81%	3.40%	3.45%	3.29%	2.48%	2.34%	2.30%	2.65%	2.85%	2.48%	2.26%	2.22%	1.98%	2.19%	2.20%	2.40%	2.21%	2.31%	2.46%	2.86%	2.78%	2.74%	3.07%	2.90%	2.66%	2.69%
Бусад харилцааны хөрөнгө	0.35%	0.33%	0.47%	0.38%	0.39%	0.39%	0.49%	0.38%	0.40%	0.43%	0.62%	0.29%	0.27%	0.32%	0.31%	0.30%	0.26%	0.19%	0.15%	0.25%	0.12%	0.30%	0.30%	0.27%	0.26%	0.27%
Банк, ББСБ-аас авсан зээл	3.67%	3.33%	2.49%	2.48%	2.28%	2.30%	2.29%	1.54%	1.35%	1.51%	4.20%	3.44%	3.25%	3.27%	2.99%	2.55%	3.44%	3.21%	3.28%	1.66%	2.99%	2.08%	1.40%	1.89%	6.63%	2.03%
Нийт эр төлбөр	0.03%	0.07%	0.12%	0.33%	0.06%	0.09%	0.16%	0.20%	0.08%	0.12%	0.16%	0.23%	0.06%	0.11%	0.18%	0.23%	0.06%	0.11%	0.19%	0.25%	0.07%	0.14%	0.20%	0.28%	0.08%	0.13%
Хувиаж бг шимтгэлийн өрсөлөг нийт хөрөнгө	96.32%	96.63%	97.39%	97.52%	97.71%	97.69%	97.50%	98.18%	98.39%	98.36%	96.51%	96.36%	96.64%	96.33%	96.65%	97.07%	96.16%	96.61%	96.59%	98.27%	96.79%	97.80%	98.41%	96.48%	90.96%	91.22%
Бусад эр төлбөр нийт өр	33.05%	32.33%	30.69%	36.48%	33.92%	31.00%	30.81%	29.94%	28.82%	28.23%	25.36%	27.08%	24.92%	29.39%	30.13%	31.93%	28.51%	30.17%	33.11%	34.70%	27.91%	30.05%	30.42%	32.39%	27.98%	29.48%
Өрийн хөрөнгө нийт өр	1.60%	1.29%	0.42%	4.12%	-0.14%	0.43%	1.20%	3.04%	0.35%	1.47%	1.73%	3.49%	0.79%	3.34%	4.78%	5.67%	1.29%	2.59%	4.20%	5.51%	1.85%	2.45%	3.50%	4.93%	0.65%	1.60%
Талаар үеийн цэвэр ашиг нийт хөрөнгө	1.28	1.28	1.26	1.32	1.31	1.28	1.28	1.26	1.26	1.25	1.23	1.24	1.22	1.27	1.27	1.29	1.26	1.27	1.30	1.31	1.24	1.26	1.26	1.29	1.24	1.26
Эргэлтийн харьцаа	0.05	0.05	0.06	0.05	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.05	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.05	0.05	0.04	0.04	
Мөнгөний харьцаа	7.27%	7.85%	16.59%	6.61%	9.30%	9.74%	10.36%	10.44%	8.36%	7.20%	6.71%	6.20%	4.46%	4.24%	3.27%	2.20%	2.38%	2.78%	3.07%	3.13%	2.66%	2.96%	2.82%	2.54%	2.79%	3.17%
Чанаргүй зээлийн зээл	13.05%	12.57%	20.49%	20.65%	18.43%	17.59%	16.17%	12.09%	9.53%	9.02%	8.34%	6.47%	6.45%	5.17%	4.80%	4.72%	5.19%	4.98%	4.98%	5.60%	5.64%	5.94%	5.52%	6.01%	5.81%	6.49%
Чанаргүй зээл	41.04%	39.88%	70.21%	55.41%	60.85%	60.72%	59.16%	50.56%	38.23%	32.87%	33.96%	26.22%	25.96%	21.93%	17.31%	14.16%	16.70%	17.69%	15.57%	14.53%	21.00%	20.69%	18.33%	18.76%	22.42%	23.68%
Зээлдэнэ	3.00%	1.94%	1.94%	1.98%	2.03%	1.95%	1.42%	1.21%	1.41%	1.17%	1.26%	1.18%	1.68%	1.09%	1.16%	1.05%	1.60%	1.11%	1.05%	0.93%	1.46%	1.03%	0.98%	1.08%	1.54%	1.17%

Хавсралт 5. ХЗХ-дын хугацааны цуваан статистикийн эрсдэлд тооцох тоон утга

Үзүүлэлт	Арифметик дундаж	Эрсдэлгүй (ногоон)		Анхаарах шаардлагатай (шар)			
		Стандарт хазайлт	+	-	Стандарт хазайлт*1.5	+	-
Цэвэр хүүгийн орлого/ Нийт орлого	40.68%	5.29%	45.97%	35.39%	7.93%	48.61%	32.75%
Хураамж ба шимтгэлийн орлого/ Нийт орлого	1.20%	0.41%	1.61%	0.79%	0.61%	1.81%	0.58%
Үндсэн үйл ажиллагааны орлого/ Нийт орлого	97.30%	1.31%	98.61%	95.98%	1.97%	99.27%	95.33%
Бусад үйл ажиллагааны орлого/ Нийт орлого	4.97%	7.95%	12.92%	-2.98%	11.93%	16.90%	-6.96%
Нийт үйл ажиллагааны орлого/ Нийт хөрөнгө	14.02%	6.18%	20.20%	7.83%	9.28%	23.29%	4.74%
Боловсон хүчний холбогдолтой зардал/Нийт зардал	27.98%	12.27%	40.26%	15.71%	18.41%	46.39%	9.57%
Хүүгийн зардал/ Нийт зардал	60.27%	6.76%	67.02%	53.51%	10.13%	70.40%	50.13%
Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал/ Нийт зардал	95.54%	8.99%	104.53%	86.55%	13.48%	109.02%	82.06%
Бусад зардал/ Нийт зардал	9.32%	1.27%	10.59%	8.05%	1.91%	11.23%	7.41%
ROA	2.21%	1.51%	3.72%	0.70%	2.27%	4.48%	-0.06%
ROE	10.18%	6.53%	16.71%	3.65%	9.80%	19.98%	0.38%
Өр төлбөр, өөрийн хөрөнгийн харьцаа	375.34%	64.51%	439.85%	310.83%	96.76%	472.10%	278.58%
Өр төлбөр, нийт хөрөнгийн харьцаа	78.61%	2.70%	81.31%	75.91%	4.05%	82.66%	74.56%
Өөрийн хөрөнгө, нийт хөрөнгийн харьцаа	21.39%	2.70%	24.09%	18.69%	4.05%	25.44%	17.34%
Санхүүгийн хөшүүрэг	375.34%	64.51%	439.85%	310.83%	96.76%	472.10%	278.58%
Бэлэн мөнгө/ Нийт хөрөнгө	2.73%	0.83%	3.56%	1.90%	1.24%	3.97%	1.49%

Авлага цэврээр/ Нийт хөрөнгө	3.88%	1.07%	4.95%	2.81%	1.61%	5.49%	2.27%
Зээл (цэврээр)/ Нийт хөрөнгө	73.14%	4.20%	77.34%	68.94%	6.30%	79.44%	66.84%
Биет ба биет бус хөрөнгө/нийт хөрөнгө	3.09%	0.49%	3.58%	2.60%	0.74%	3.83%	2.35%
Эргэлтийн бус хөрөнгө/ Нийт хөрөнгө	2.44%	0.41%	2.85%	2.03%	0.61%	3.05%	1.83%
Бусад хөрөнгө/ Нийт хөрөнгө	0.40%	0.23%	0.63%	0.17%	0.34%	0.74%	0.05%
Банк, ББСБ-аас авсан зээл/ Нийт өр төлбөр	2.40%	0.88%	3.28%	1.52%	1.32%	3.71%	1.08%
Хураамж ба шимтгэлийн орлого/ Нийт хөрөнгө	0.17%	0.09%	0.26%	0.08%	0.13%	0.30%	0.04%
Бусад өр төлбөр/ Нийт өр төлбөр	92.99%	5.44%	98.42%	87.55%	8.15%	101.14%	84.84%
Өөрийн хөрөнгө/ Нийт өр төлбөр	27.36%	4.34%	31.70%	23.02%	6.51%	33.87%	20.85%
Тайлант үеийн цэвэр ашиг/ Нийт хөрөнгө	2.21%	1.51%	3.72%	0.70%	2.27%	4.48%	-0.06%
Эргэлтийн харьцаа	1.24	0.04	1.28	1.20	0.06	1.30	1.18
Мөнгөний харьцаа	0.04	0.01	0.05	0.02	0.02	0.05	0.02
Чанаргүй зээл/ Нийт зээл	5.17%	2.71%	7.88%	2.46%	4.06%	9.24%	1.11%
Чанаргүй зээл ба Хугацаа хэтэрсэн зээл/ Нийт зээл	9.29%	4.27%	13.56%	5.02%	6.40%	15.69%	2.88%
Чанаргүй зээл ба Хугацаа хэтэрсэн зээл/ Өөрийн хөрөнгө	32.82%	13.10%	45.92%	19.72%	19.65%	52.47%	13.17%
Зээл/ДНБ	1.48%	0.39%	1.87%	1.10%	0.58%	2.06%	0.90%